



VNG KENNISDAG

30 juni 2025

Congrescentrum 1931, Den Bosch



Brede welvaart: Scenario workshop VNG Kennisdag

Prof.dr. Aleid E. Brouwer
a.brouwer@cmostamm.nl

Dr. Wouter Marchand
wmarchand@planbureau Fryslan.nl

A portrait of Aleid Brouwer, a woman with short curly brown hair and glasses, wearing a dark green t-shirt and patterned leggings. She is sitting on a dark blue sofa with a patterned cushion, in front of a large window with a grid pattern. A semi-transparent blue banner is overlaid on the lower part of the image.

Aleid Brouwer



**university of
groningen**

faculty of spatial sciences

Onderzoeker & Bijzonder Hoogleraar
a.e.brouwer@rug.nl

aan de voorgrond naar het perspectief.



Wouter Marchand



Planbureau Fryslân

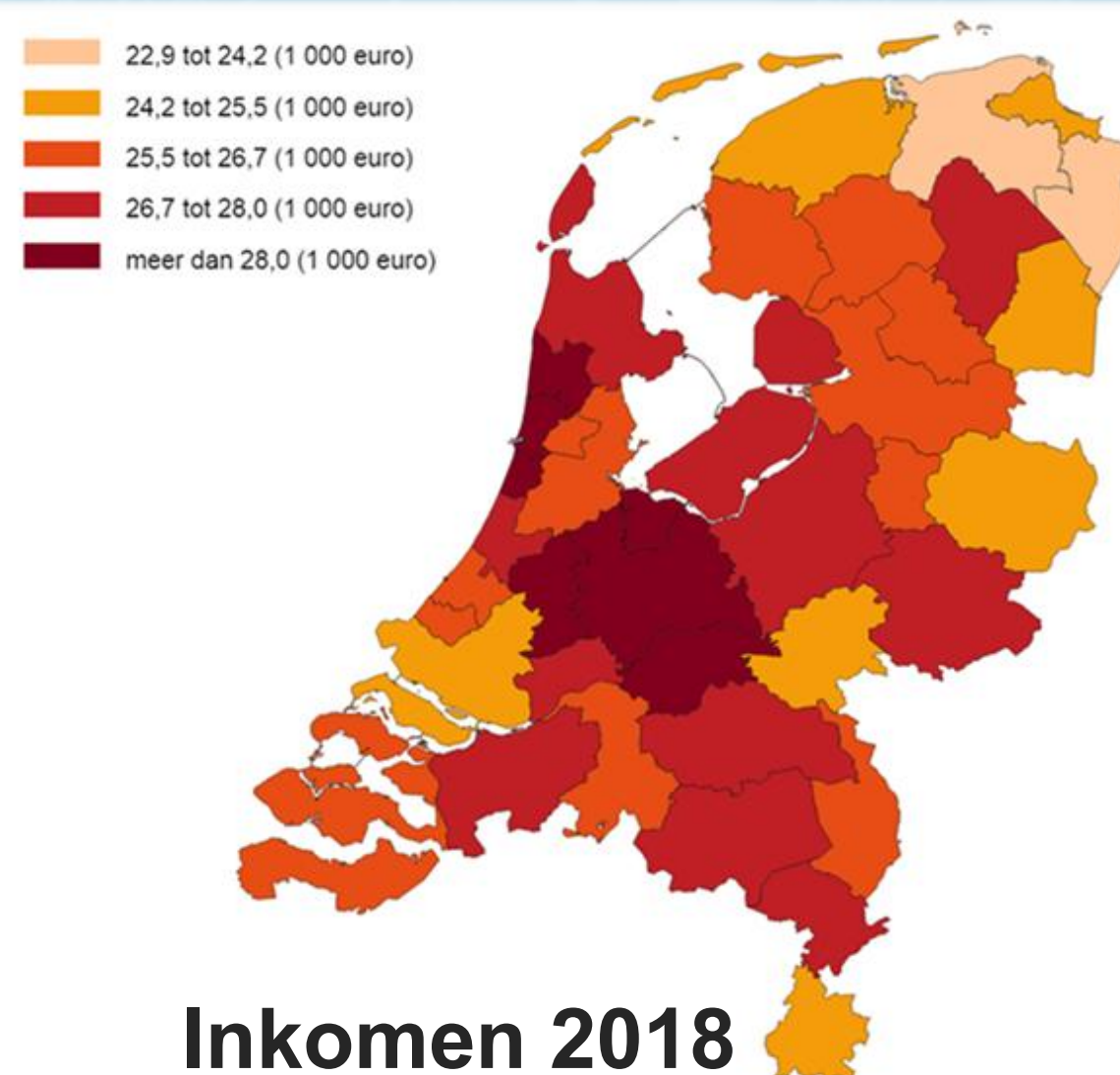
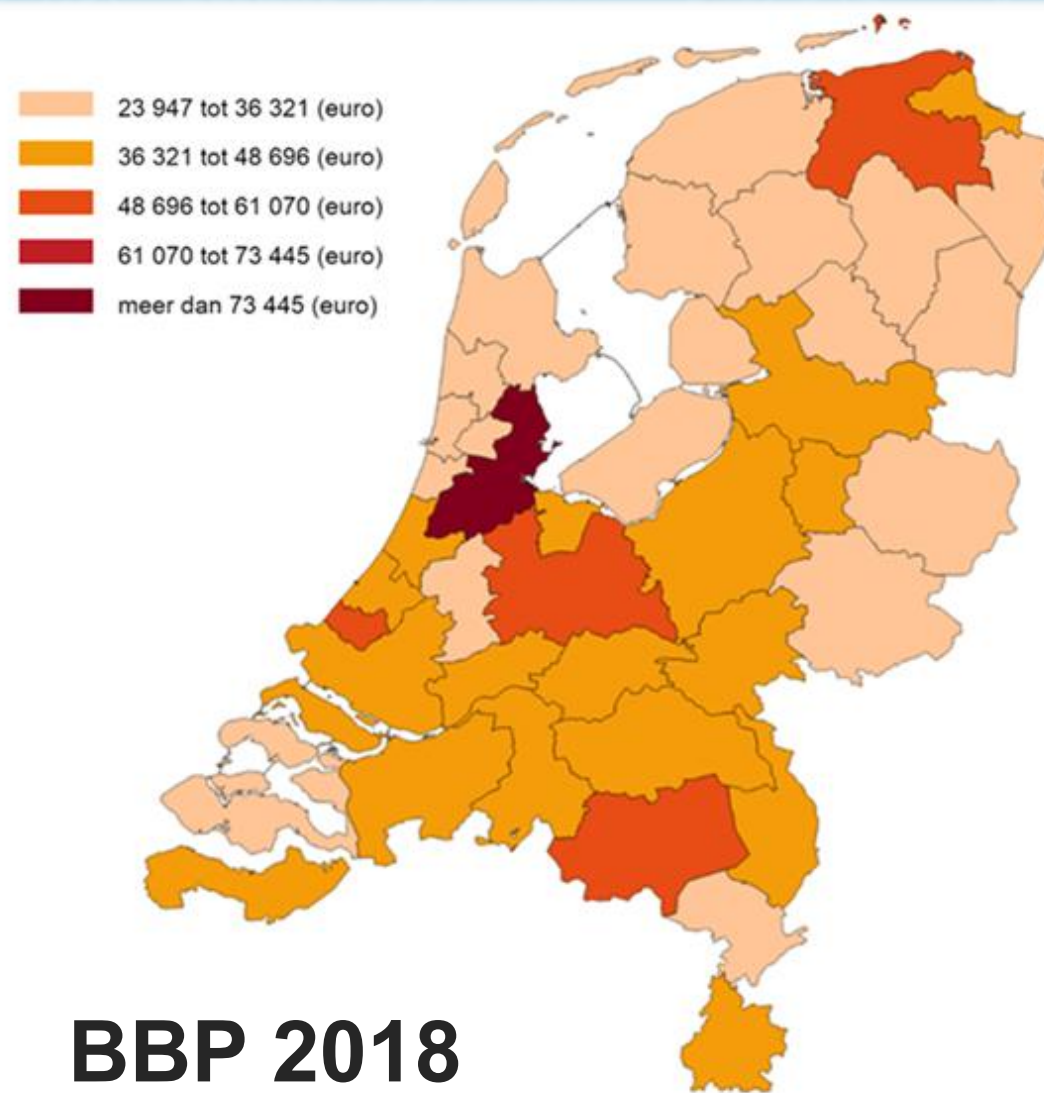


Senior Onderzoeker

wmarchand@planbureau Fryslân.nl

www.planbureau Fryslân.nl

Brede Welvaart? Geen inkomen of BBP



Brede Welvaart? Groei BBP als basis.

Economische groei betekent hogere materiele welvaart en draagt bij aan:

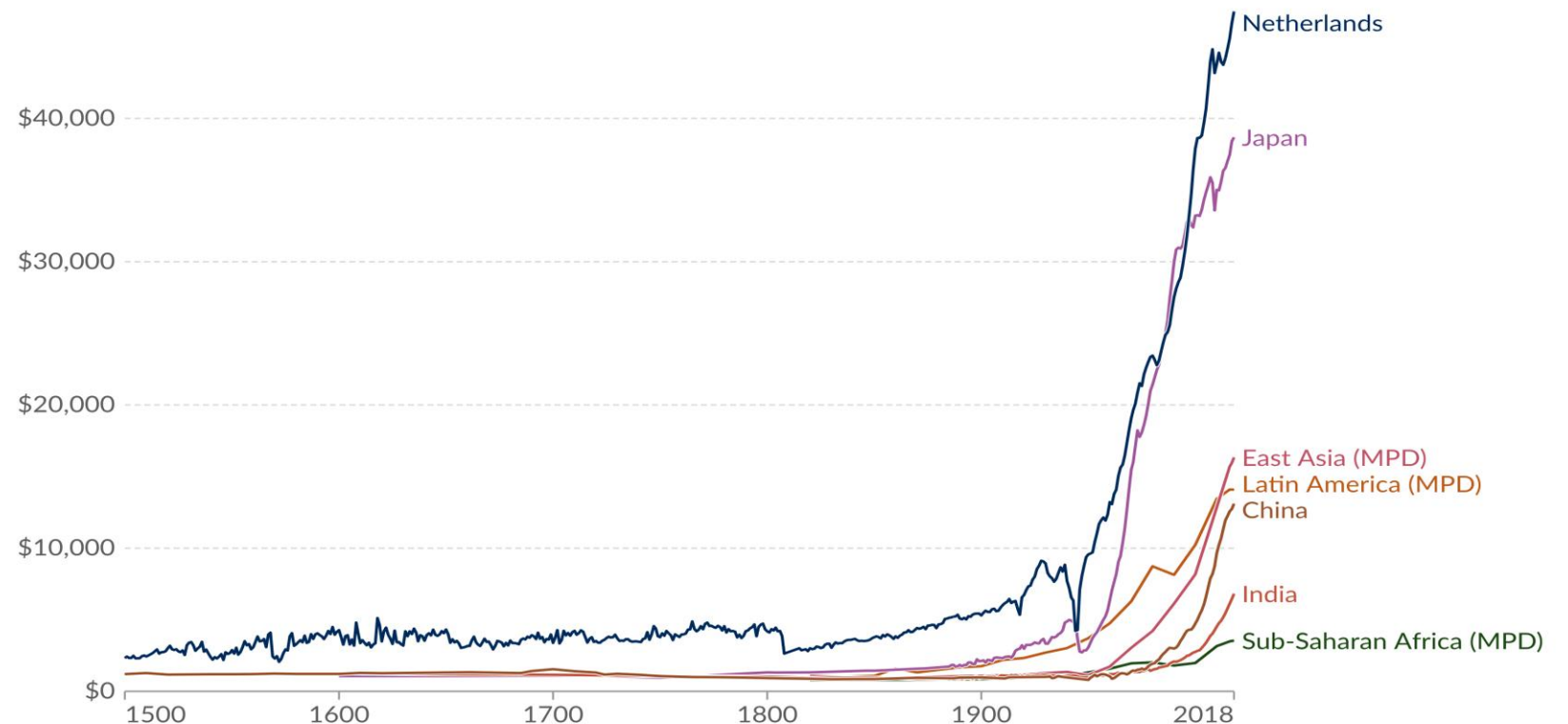
- Minder armoede
- Hogere levensverwachting
- Lagere kindersterfte
- Betere scholing
- Financiering sociale zekerheid
- Etc.

Groot deel van de wereld zit nog steeds op lage inkomensniveaus – economische groei blijft daar belangrijk

GDP per capita, 1500 to 2018

This data is adjusted for inflation and for differences in the cost of living between countries.

Our World in Data



Data source: Maddison Project Database 2020 (Bolt and van Zanden, 2020)

Note: This data is expressed in international-\$¹ at 2011 prices.

OurWorldInData.org/economic-growth | CC BY

1. **International dollars:** International dollars are a hypothetical currency that is used to make meaningful comparisons of monetary indicators of living standards. Figures expressed in international dollars are adjusted for inflation within countries over time, and for differences in the cost of living between countries. The goal of such adjustments is to provide a unit whose purchasing power is held fixed over time and across countries, such that one international dollar can buy the same quantity and quality of goods and services no matter where or when it is spent. Read more in our article: [What are Purchasing Power Parity adjustments and why do we need them?](#)

Brede Welvaart? Definitie

Milieu en klimaat:

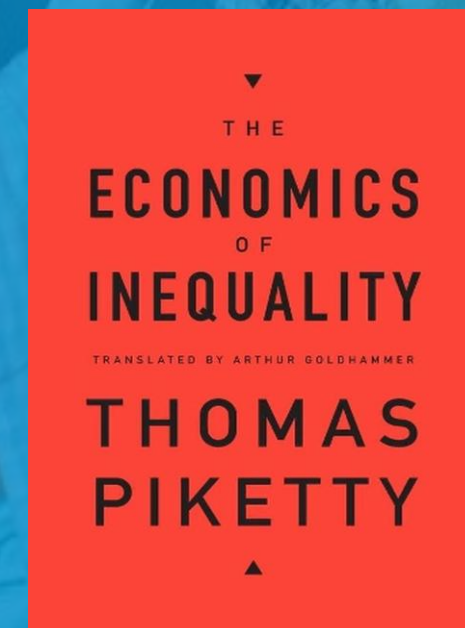
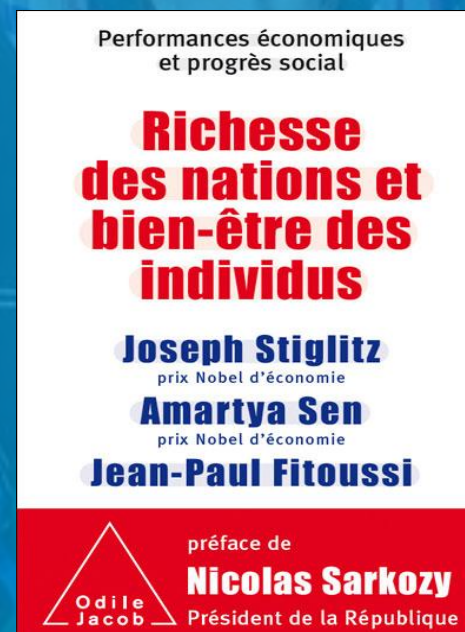
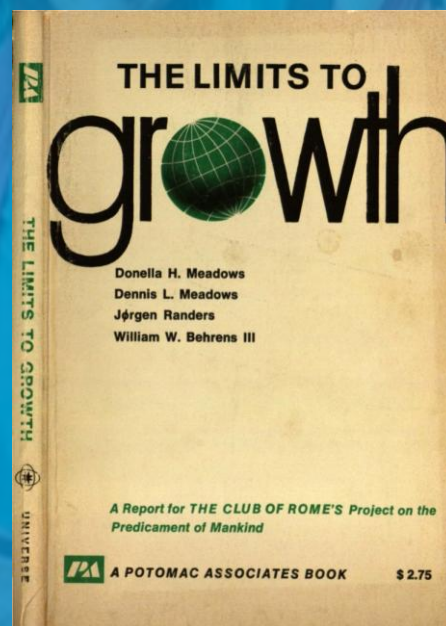
BNP meet alleen wat een prijs heeft; houdt geen rekening met milieu en natuur

Welvaart:

BNP houdt geen rekening met gezondheid, welzijn, sociale connecties, etc.

Ongelijkheid:

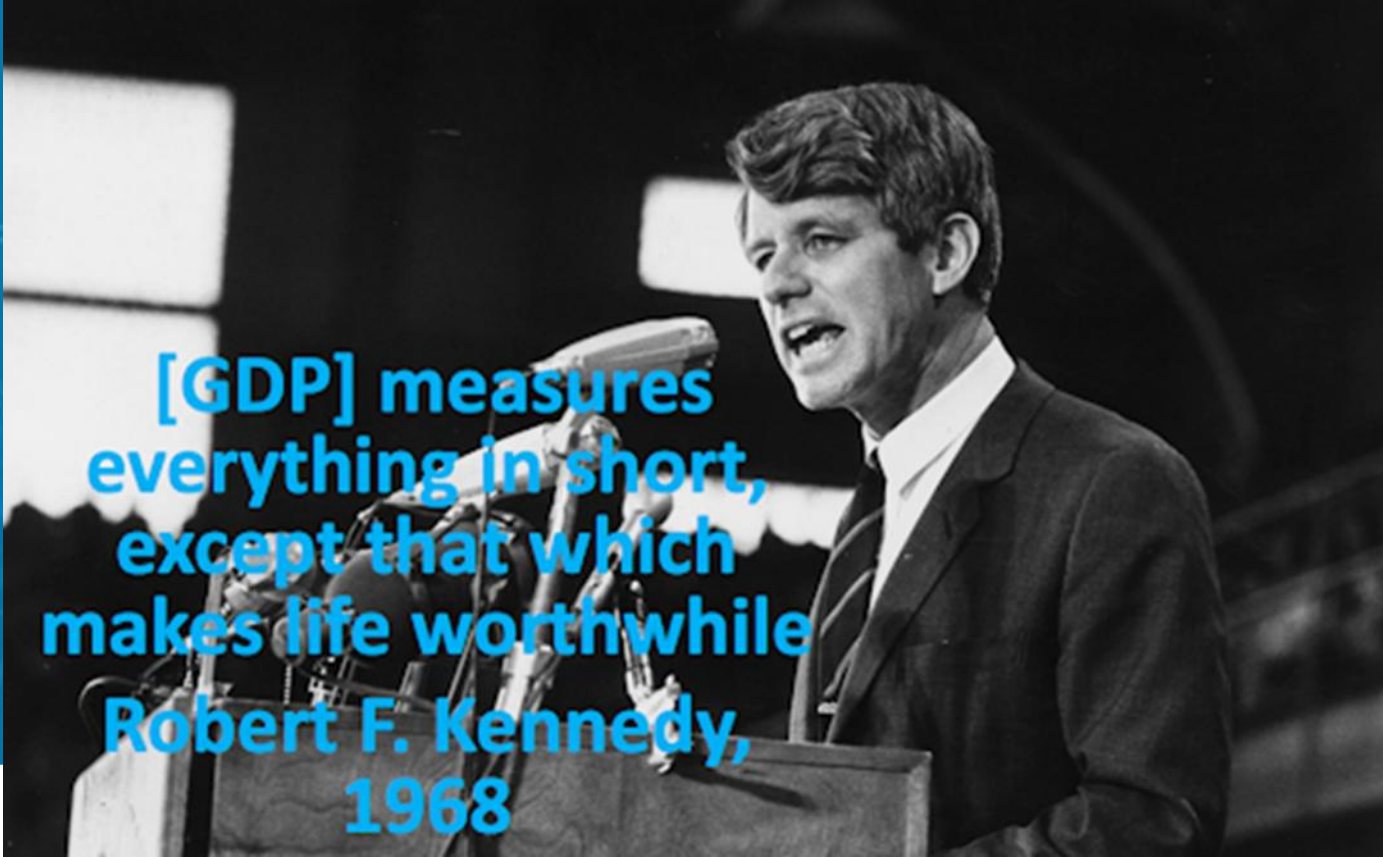
BNP houdt geen rekening met inkomensverdeling en sociale ongelijkheden



van inzicht naar impact.

Brede Welvaart? Geen BBP, wat dan wel

Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die van mensen elders in de wereld (CBS, 2018).

A black and white photograph of Robert F. Kennedy speaking at a podium with multiple microphones. He is wearing a dark suit, white shirt, and striped tie. The background is dark and out of focus.

[GDP] measures
everything in short,
except that which
makes life worthwhile
Robert F. Kennedy,
1968

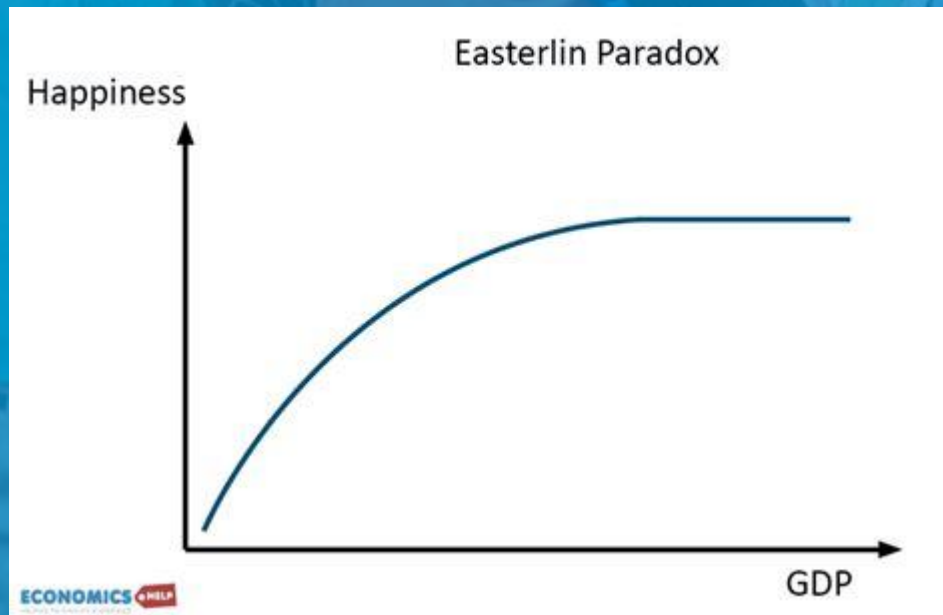
van inzicht naar impact.

Brede Welvaart? Geen BBP, wat dan wel

Oude discussie: Easterlin paradox (1974) – *Does money buy you happiness?*

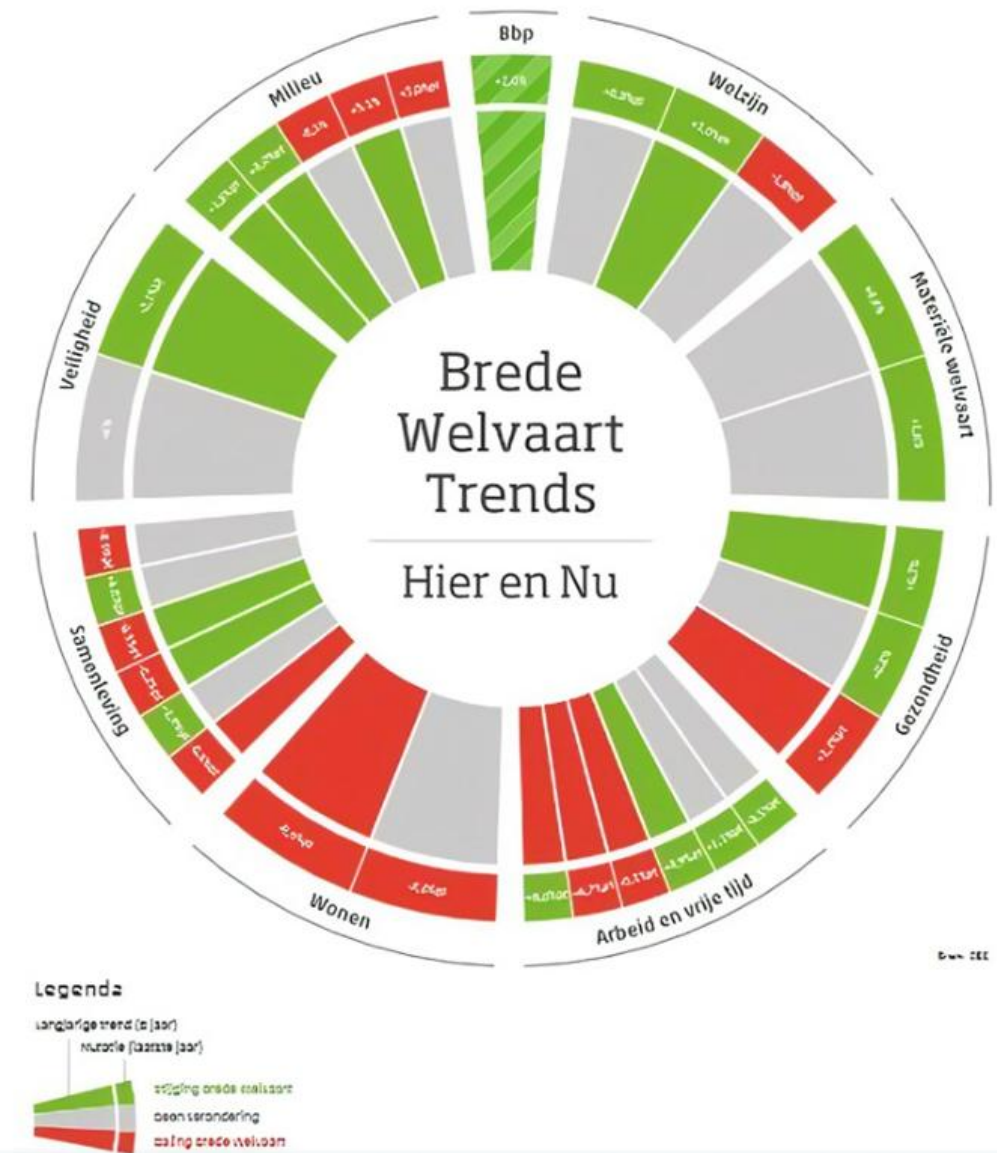
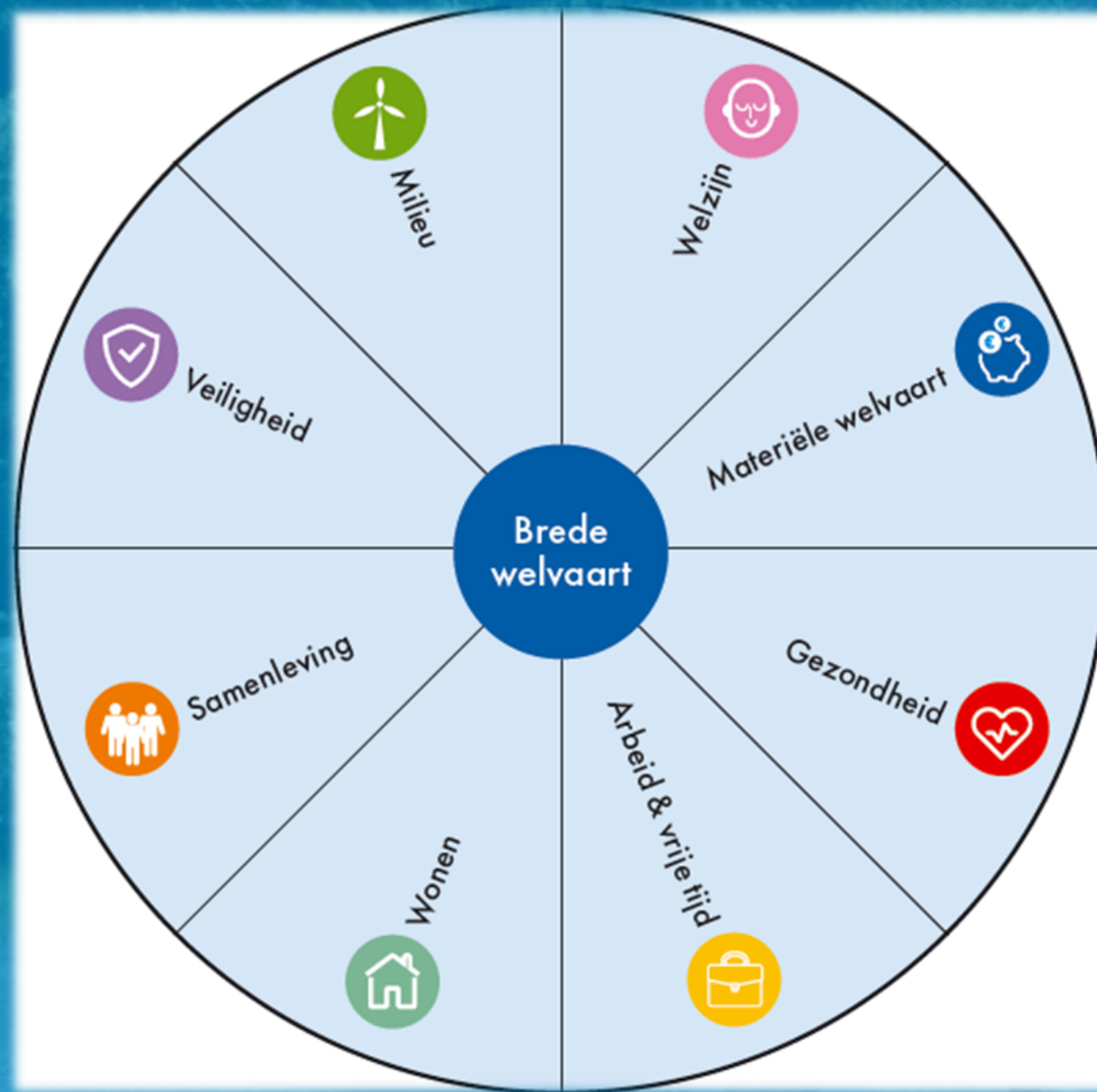
Drijfveren van welzijn: gezondheid, gemeenschapszin, sociaal contact, werkzekerheid (Dolan e.a., 2008)

- Hoe meet je nu hoe het met (bewoners van) regio's en landen gaat?
- Beyond GDP-beweging



van inzicht naar impact.

Brede welvaartsmonitor: CBS – wiel als basis, aangevuld met inwoners' blik



van inzicht naar impact.



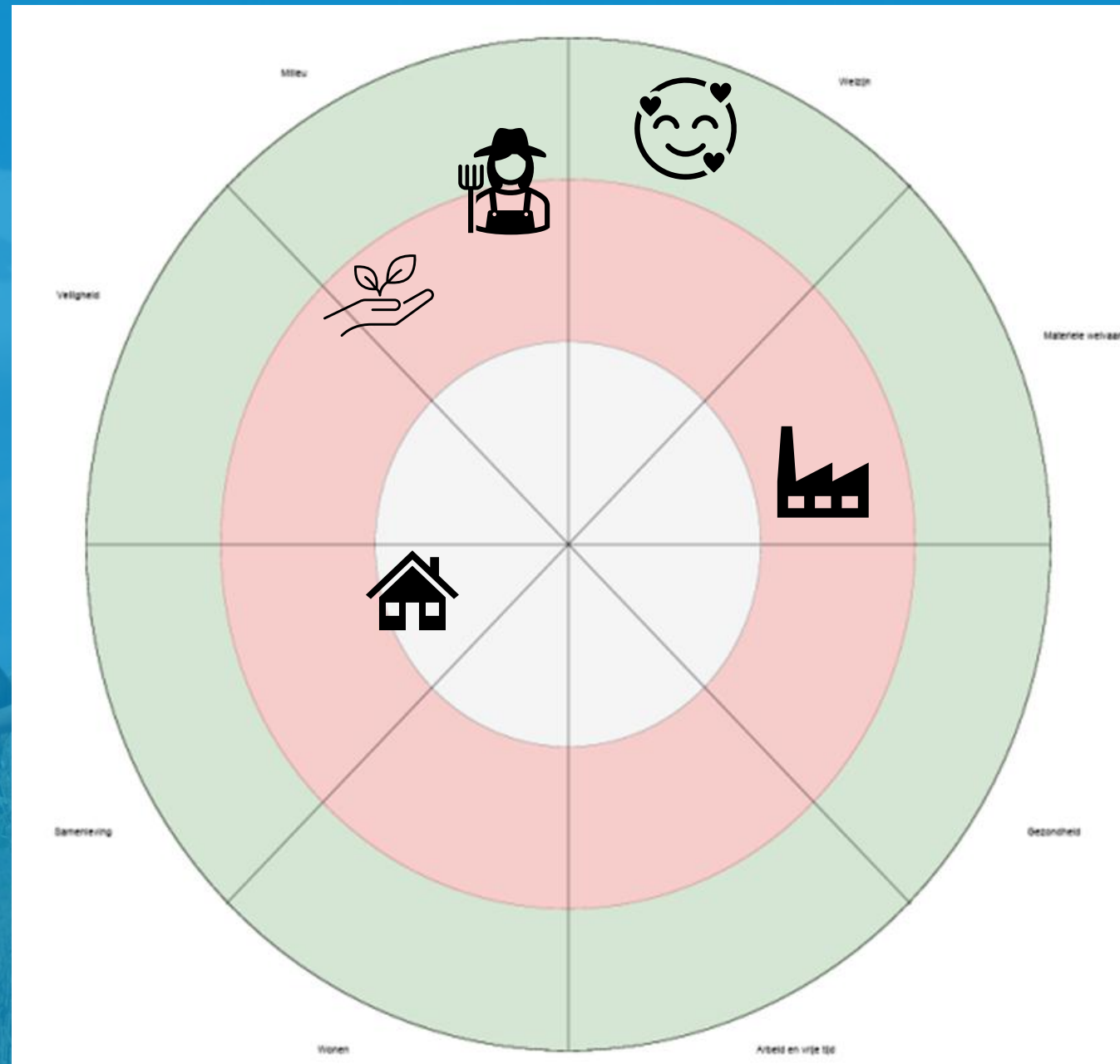
Het (regionale) schaalniveau

Brede Welvaart is een optelsom van individuele en plaatsgebonden kenmerken.

Daarom kijken we naar de regio. Dit is waar het leven zich voor een belangrijk deel afspeelt.

De ene regio is de ander niet. Er wonen andere mensen. De omstandigheden zijn anders. We waarderen verschillende aspecten.

Dwarsverbanden zijn onvermijdelijk! Vooral bij een focus op het LATER



van inzicht naar impact.



Stappen

Brede welvaart is niet alleen meetinstrument, maar ook afwegingskader:

Check voorstellen voor beleid op brede welvaart

Draagt voorgestelde beleid daadwerkelijk bij aan welzijn van inwoners?

Wat zijn de (on)bedoelde effecten

1. op andere aspecten
2. op andere groepen inwoners
3. en op 'later'?

Organiseer samenhang en synergie tussen beleidsdomeinen



Brede welvaart: scenario

- Hoe maak je het positieve effect zo groot mogelijk of het negatieve effect zo klein mogelijk?
- Hoe kan de originele interventie worden verrijkt aan de hand van deze input?

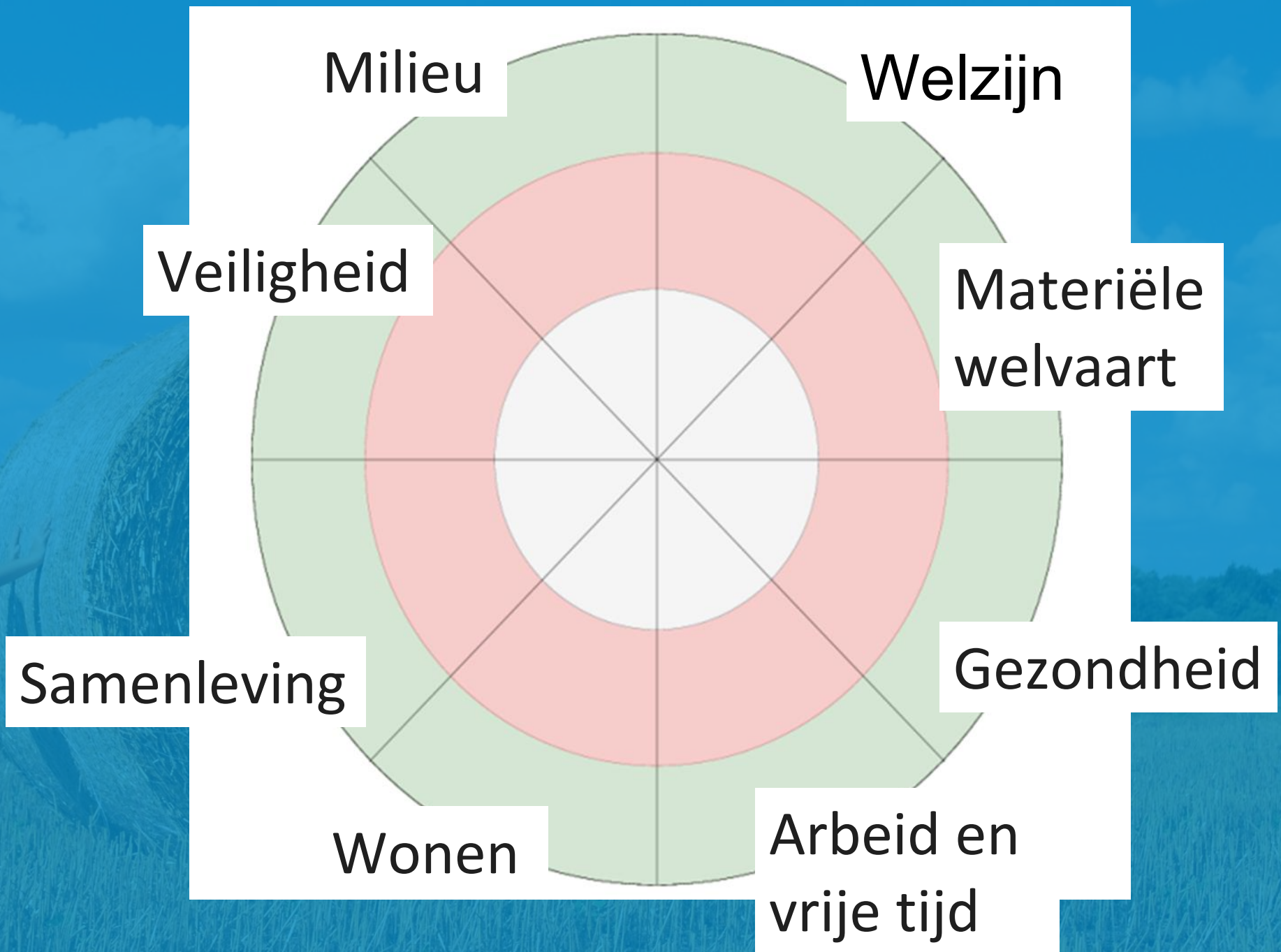
Aan de slag: Diftar



Diftar staat voor gedifferentieerde tarieven. Het betekent in grote lijnen zoiets als; hoe meer afval je aanbiedt, hoe meer je betaalt voor de verwerking hiervan. Het idee is om de mensen bewuster om te leren gaan met hun afval. Met andere woorden, wanneer je beter je afval scheidt zul je minder afval hebben en dus uiteindelijk minder gaan betalen.

Kenmerkend voor het diftar-systeem is een financiële prikkel die burgers stimuleert om afval gescheiden aan te bieden en het lagere aanbod van restafval zou het systeem voor de gemeente aantrekkelijk maken.

Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

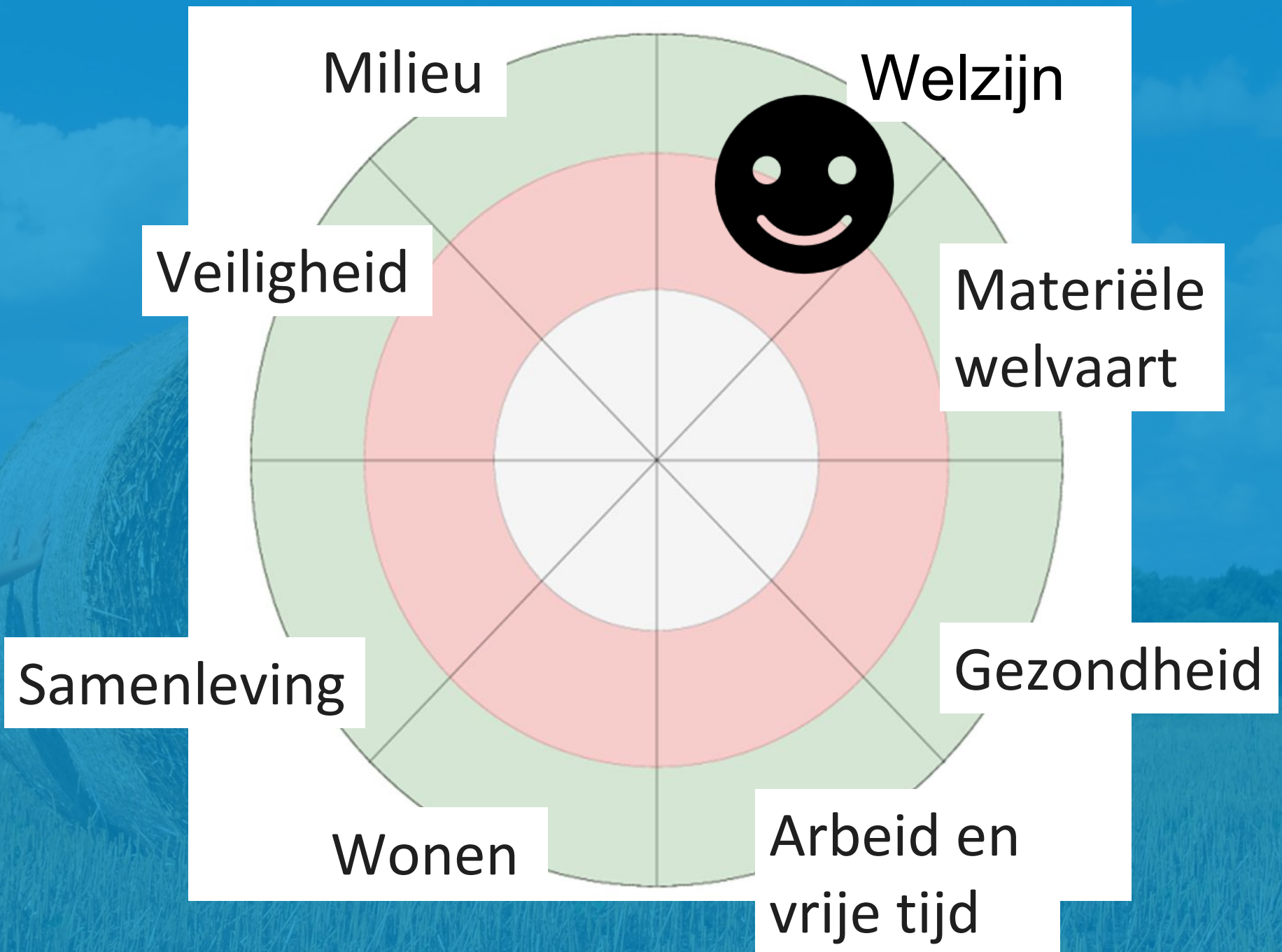


van inzicht naar impact.

Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

Denk aan:

- Leefbaarheid
- Welzijn
- Tevredenheid (met het leven)
- Blij
- Keuzevrijheid

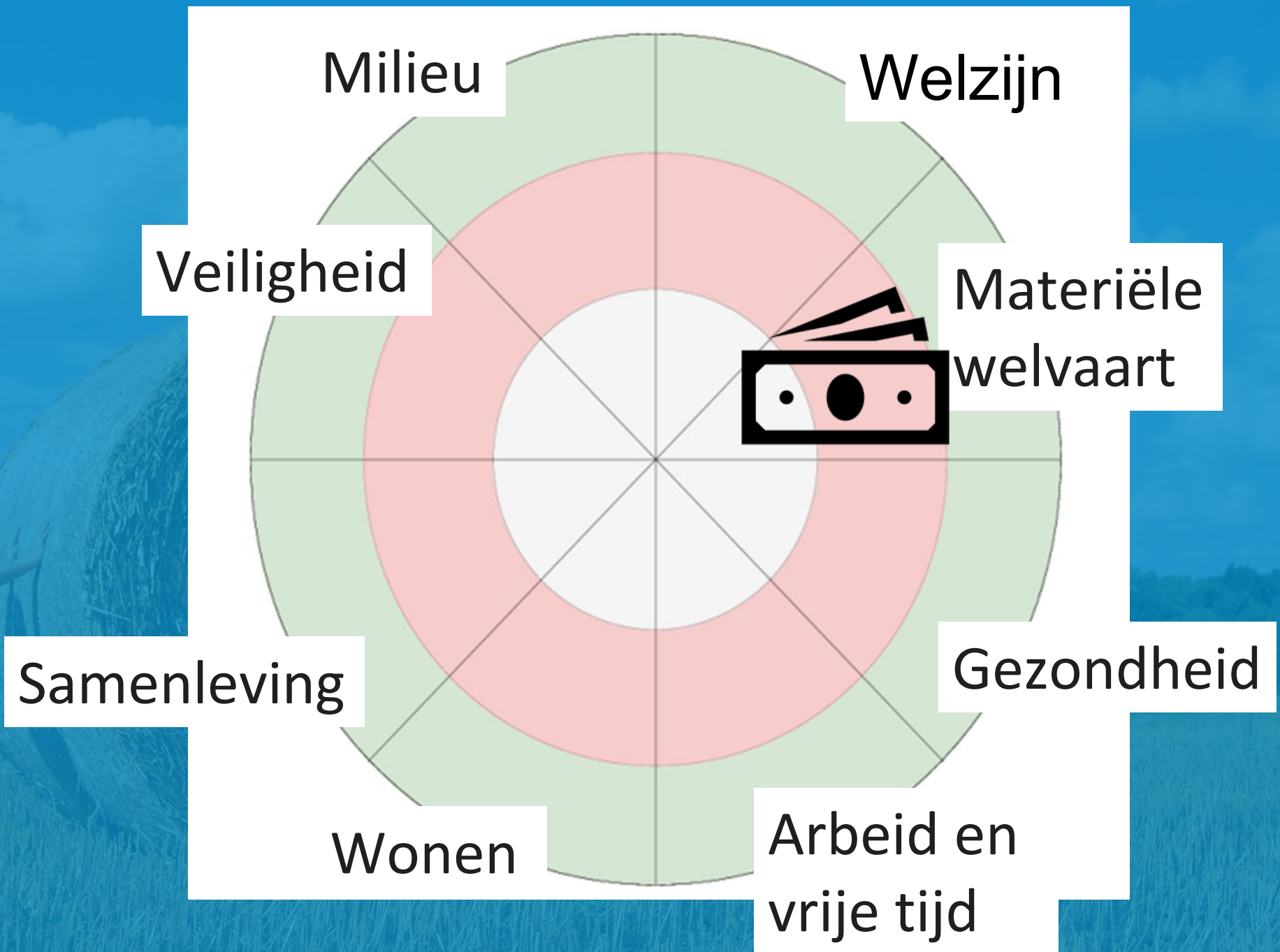


van inzicht naar impact.

Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

Denk aan:

- Baan
- Inkomen
- Soort banen
- Besteedbaar inkomen
- Sparen

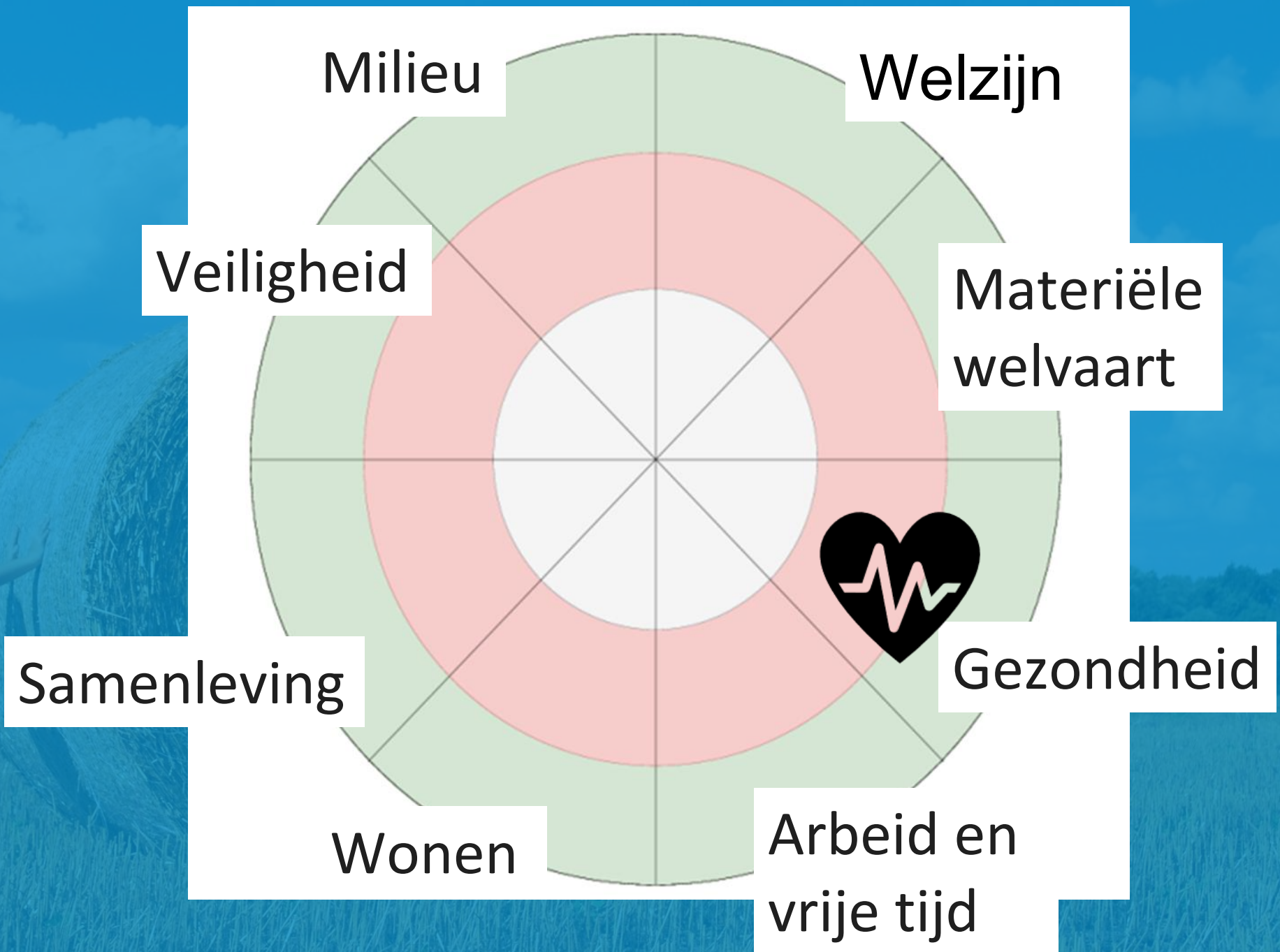


van inzicht naar impact.

Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

Denk aan:

- Chronisch ziek
- Mentale gezondheid
- Ervaren gezondheid
- Fit
- Voldoende huisartsen en tandartsen in de omgeving

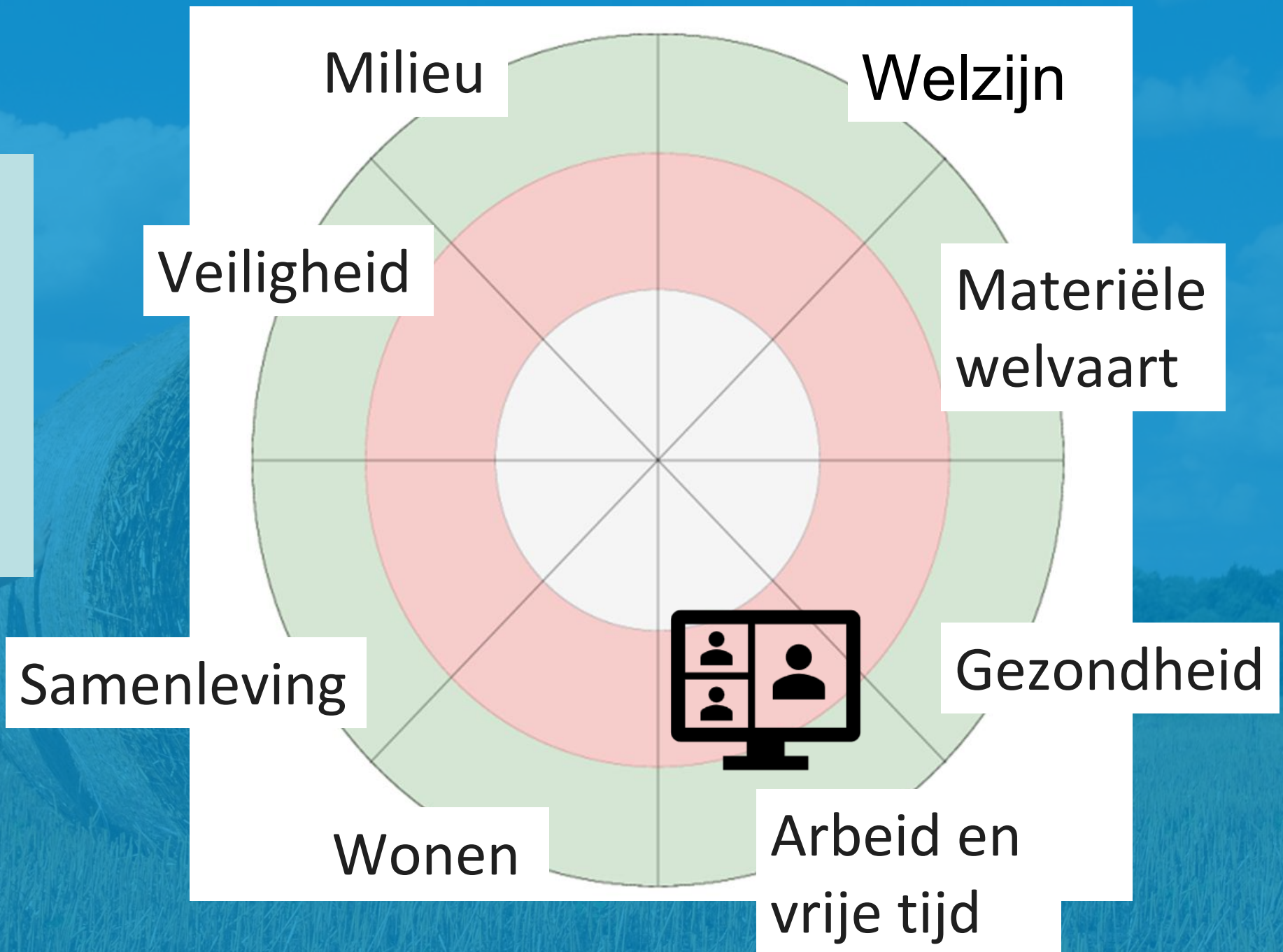


van inzicht naar impact.

Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

Denk aan:

- Werk (of school) privé balans
- Vrijetijds mogelijkheden
- Sportvereniging
- Opleidingen
- Recreatiegebieden
- Aantal studenten

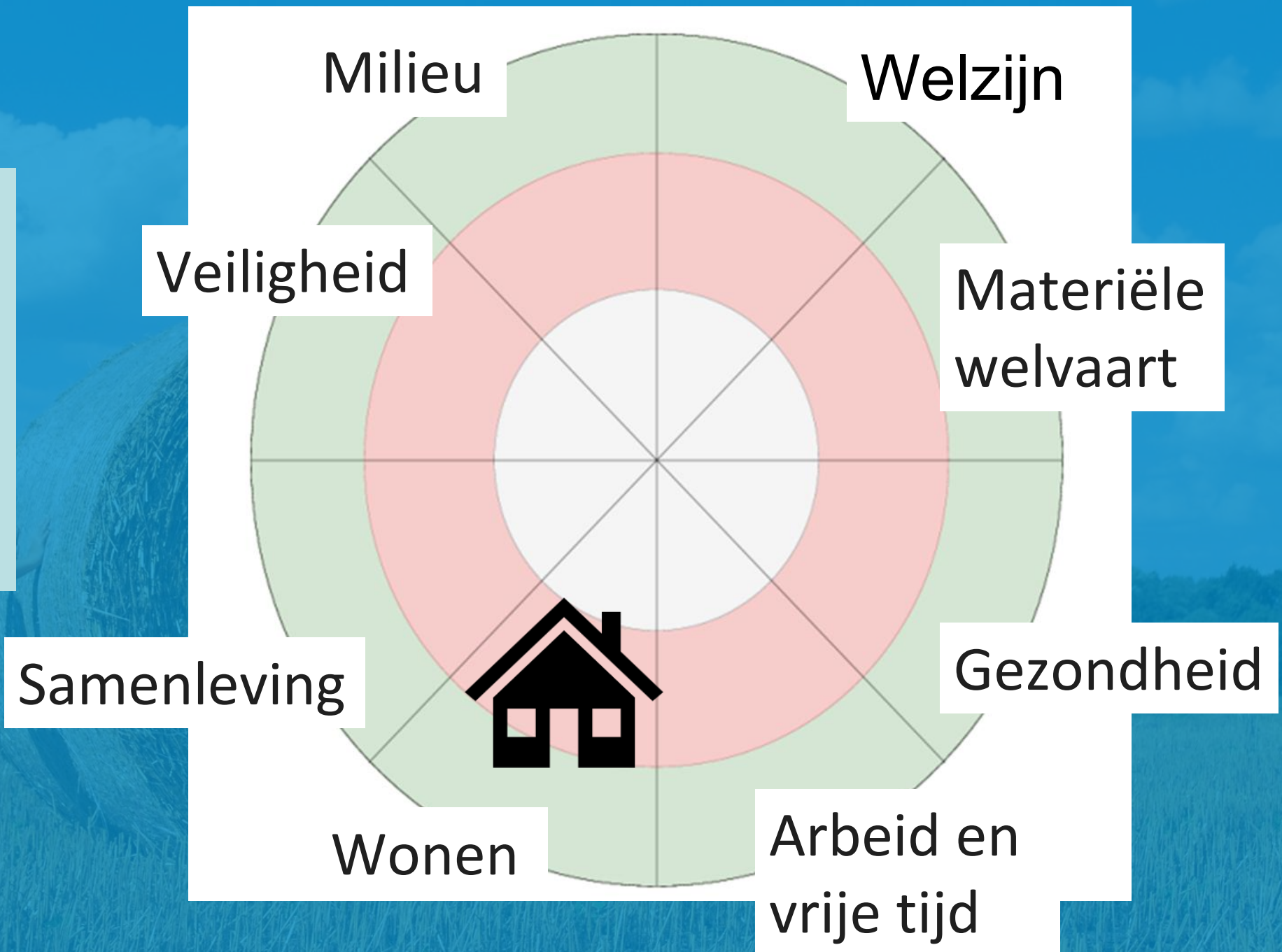


van inzicht naar impact.

Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

Denk aan:

- Wonen
- Huis
- Beschikbare woningen
- Kwaliteit woningen
- Locatie
- Overlast
- Parkeren
- Kwaliteit wijk
- Huur/koop

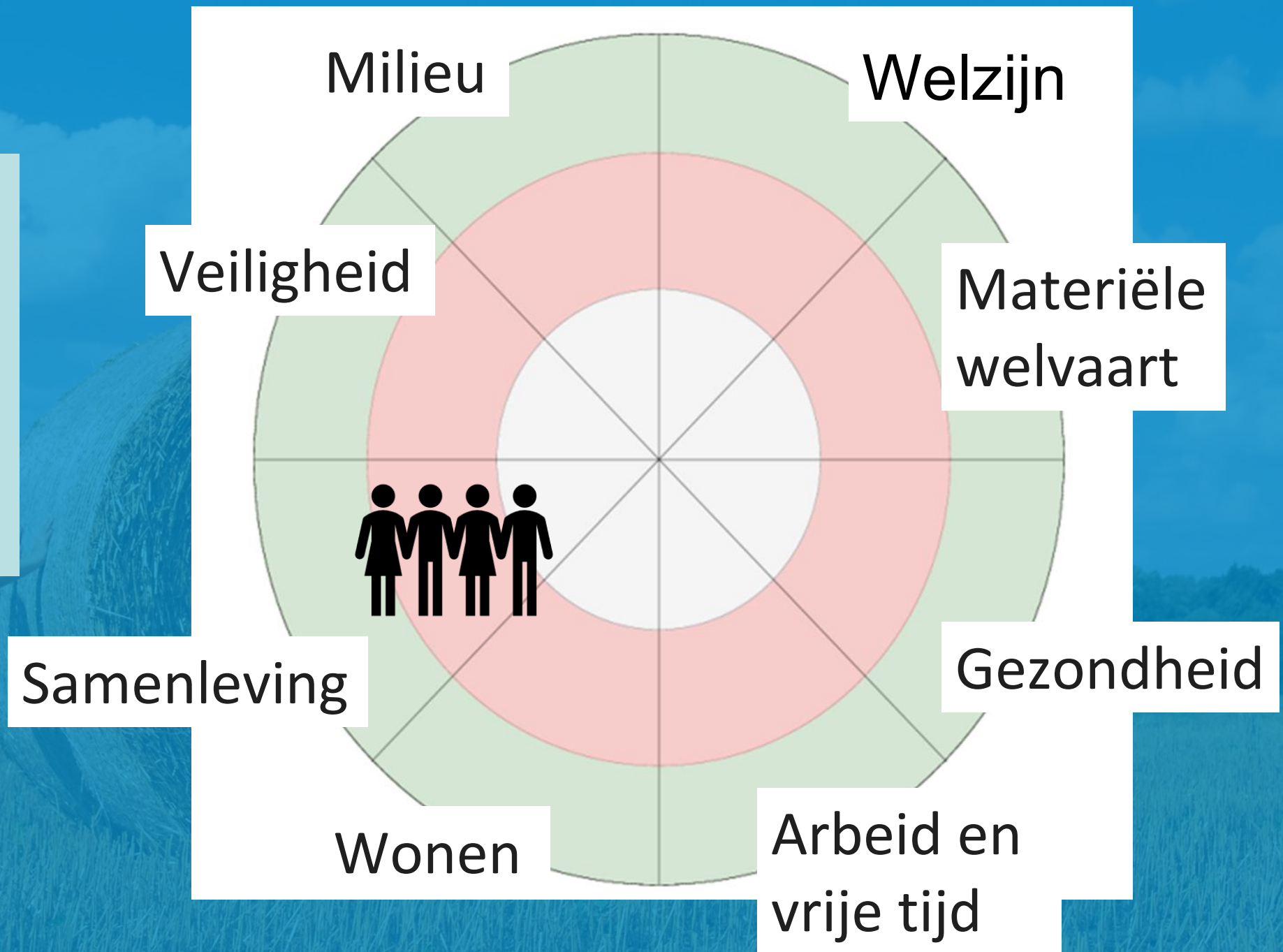


van inzicht naar impact.

Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

Denk aan:

- Vertrouwen
- Meedoen
- Inclusie
- Sociale contacten
- Buren, vrienden, familie
- Gelijkheid
- Vrijwilligerswerk
- Kansen
- Binding

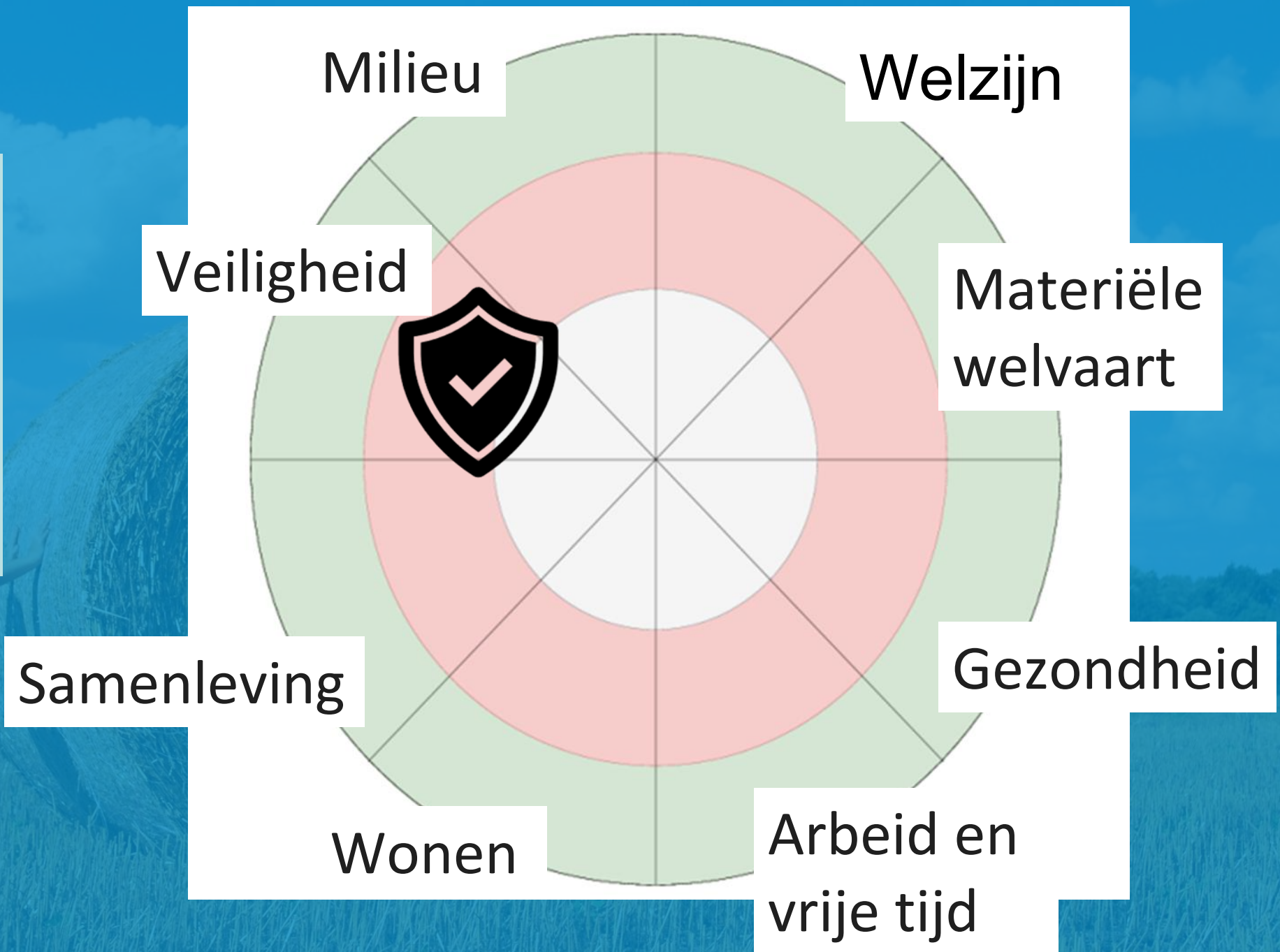


van inzicht naar impact.

Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

Denk aan:

- Veilig
- Misdaad
- Discriminatie
- Inbraken
- Veiligheid in het verkeer
- Risico's
- Ongevallen

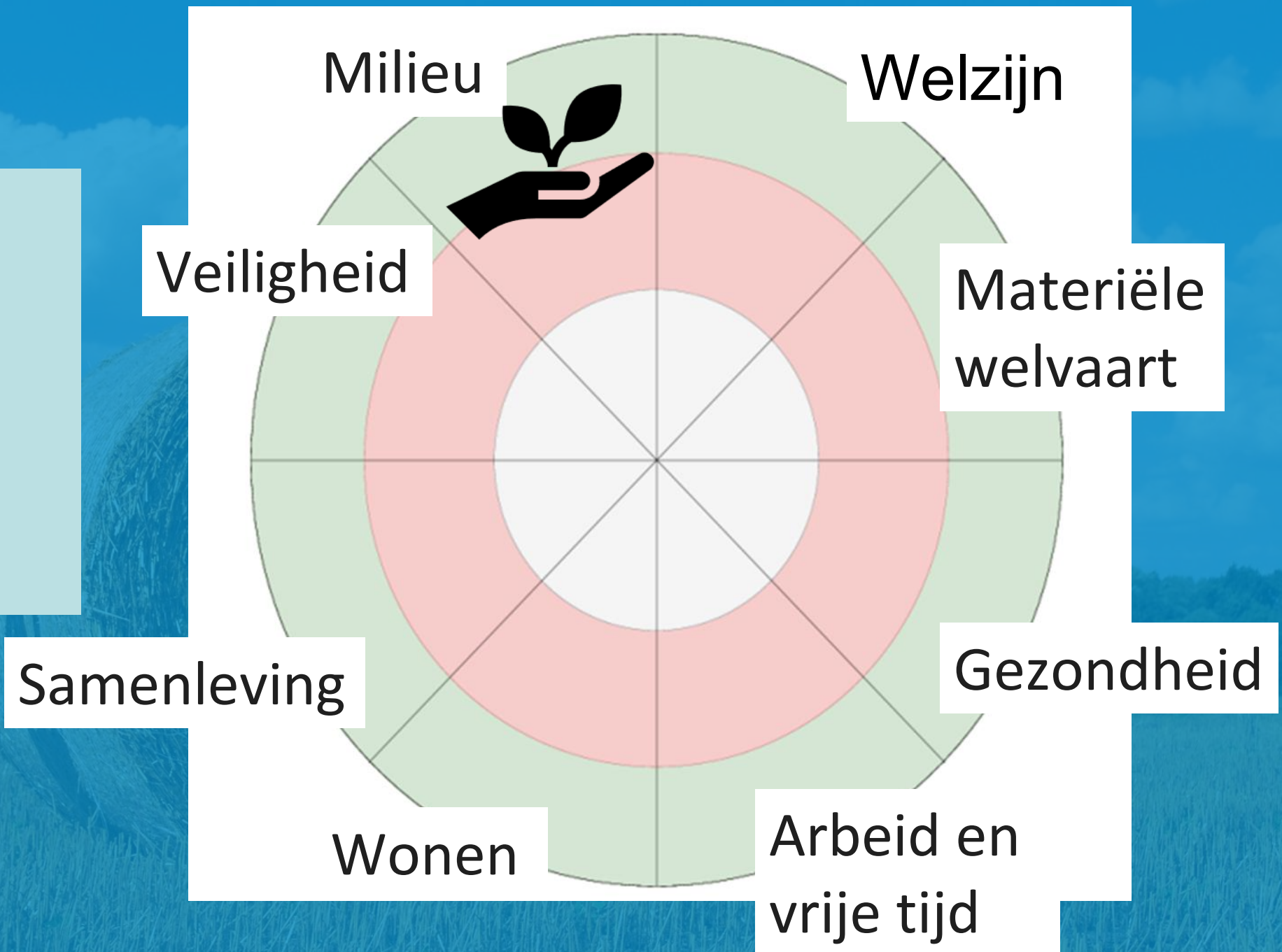


van inzicht naar impact.

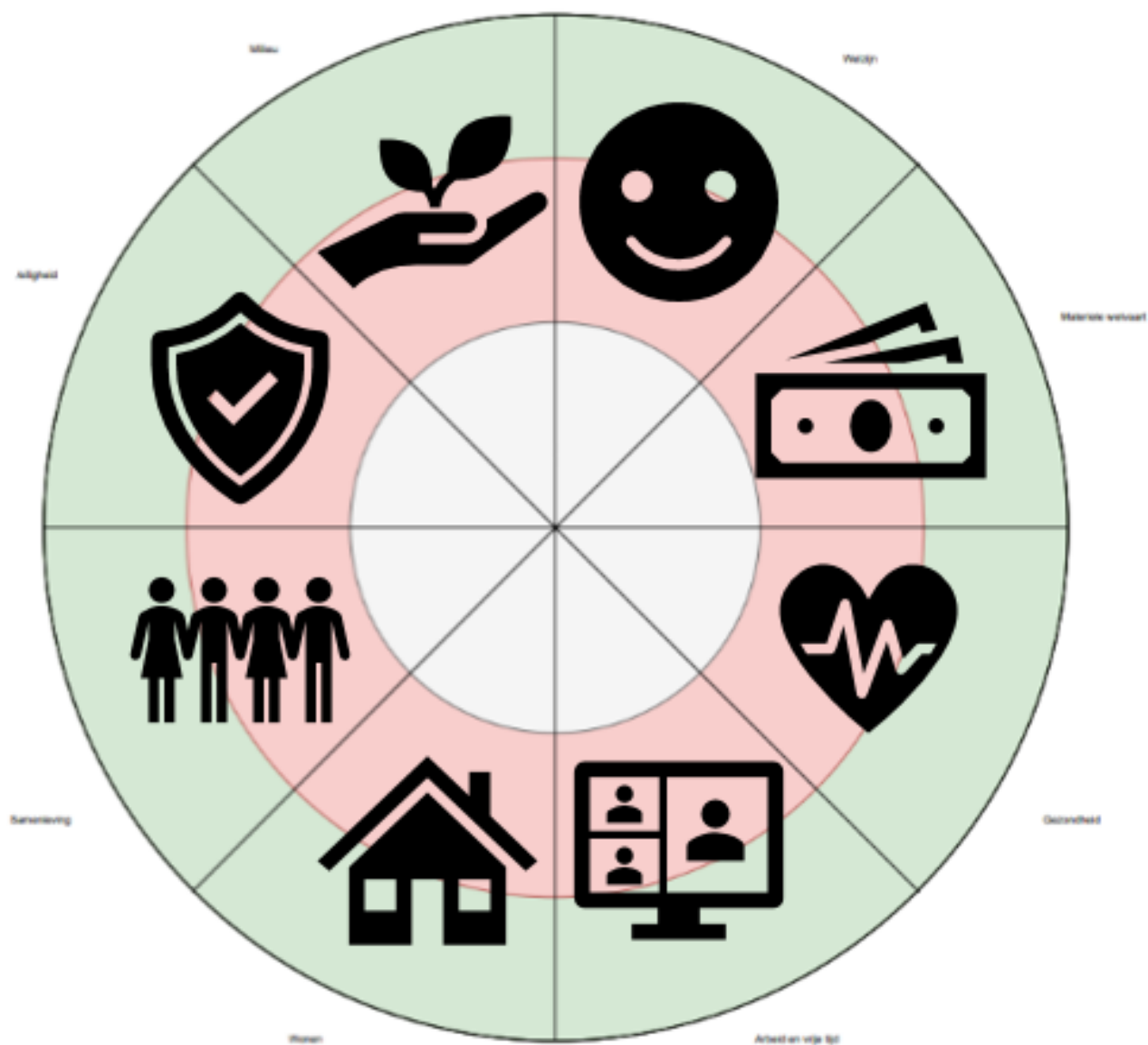
Vul steeds per 'taartpunt'
een positief en negatief
aspect in van BW voor
de interventie

Denk aan:

- Groen
- Bodem
- Lucht
- Water
- Geluid
- Landbouwgrond
- Natuur
- Biodiversiteit
- Energie
- Flora
- Fauna



van inzicht naar impact.



van inzicht naar impact.

Nu in de groep:

- Overleg in de groep welke **voordelen** u ziet. Beslis samen welke 3 voordelen het meest belangrijk zijn, voor wie en waarom.
- Overleg welke **nadelen** u ziet. Beslis samen welke 3 nadelen het meest belangrijk zijn, voor wie en waarom.



VNG
KENNISDAG



Scan de QR code
voor alle naslag
van de VNG
Kennisdag

Samen leren voor een beter Nederland